

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

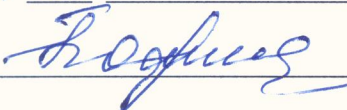
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	06 Журналістика
Спеціальність	061 Журналістика
Предметна спеціальність	Журналістика, Реклама та зв'язки з громадськістю
(Спеціалізація) (за наявності)	«Журналістика»
Освітня програма	«Журналістика», «Реклама та зв'язки з громадськістю»
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «**Основи масової комунікації**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **06 Журналістика** спеціальності **061 Журналістика** предметної спеціальності **журналістика, реклама та зв'язки з громадськістю** освітніх програм «**Журналістика**», «**Реклама та зв'язки з громадськістю**».

Розробник: Олеся Василівна Барчан, доцент кафедри журналістики, кандидат філологічних наук

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри журналістики

Протокол № 11 від «29» 06 2021 року

Завідувач кафедри Бідзіля Ю.М.

Схвалено науково-методичною комісією філологічного факультету

Протокол № 4 від «30» 06 2021 р.

Голова науково-методичної комісії Шаркань В.В.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин - 90	1-ий	1-ий
Кількість модулів – 1	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 3 аудиторних – 44 самостійної роботи студента – 46	2-й	2-й
	Лекції:	
	14	2
	Практичні (семінарські):	
	-	-
Вид підсумкового контролю: усний	Лабораторні:	
	30	-
Форма підсумкового контролю: залік	Самостійна робота:	
	46	88

2.МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Основи масової комунікації**» є навчити студентів найважливішим категоріям і поняттям теорії комунікації; розрізняти основні етапи розвитку комунікації та комунікативної теорії, поняттям моделі комунікації, засоби масової комунікації та їх різновиди; розуміти процеси та технології масової комунікації; розрізняти основні поняття семіотики. Дисципліна репрезентує знання з основ міжнародної комунікації, а також критерії правового регулювання міжнародного інформаційного простору, вчить науково

коректно застосовувати основні поняття і категорії масової комунікації, методам наукового дослідження масової комунікації. Студенти повинні навчитися вільно аналізувати явища і процеси сучасного світу в системі масової комунікації; орієнтуватись в основних тенденціях та проблемах розвитку масової комунікації; самостійно інтерпретувати комунікативні технології та їх втілення в журналістиці, рекламі та зв'язках з громадськістю.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК02. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.

ЗК05. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК06. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК07. Здатність працювати в команді.

СК01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності

СК05. Здатність ефективно просувати створений медійний продукт

СК10. Здатність осмислювати, аналізувати інформаційно-комунікаційні, суспільні процеси, виробляти та коригувати стратегію, план дій з огляду на зміну ситуації.

СК 11. Здатність самостійно організувати інформаційно-комунікаційну діяльність, спілкуватися з аудиторією на визначену тему.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумови вивчення навчальної дисципліни «Основи масової комунікації» не передбачені, оскільки дисципліни 1-го семестру 1-го курсу навчання є винятком.

5. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітніх програм «Журналістика» та «Реклама та зв'язки з громадськістю», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань.	ПРН01
Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.	ПРН02
Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами.	ПРН03
Планувати свою діяльність та діяльність колективу з урахуванням цілей, обмежень та передбачуваних ризиків.	ПРН06
Використовувати необхідні знання й технології для виходу з кризових комунікаційних ситуацій на засадах толерантності, діалогу й співробітництва	ПРН18

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Основи масової комунікації»:

Очікувані результати навчання	Шифр ПРН
Науково коректно застосовувати основні поняття і категорії масової комунікації, методи наукового дослідження масової комунікації, вільно	ПРН01

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість балів	Максимальна кількість балів (сумарна)
Виконання лабораторних проєктів, завдань, досліджень	до 20 балів за кожне	60
Активність на заняттях, участь у дискусіях, опитуваннях, виконанні командних завдань	до 10 балів	10
Модульна контрольна робота	до 30 балів	30
Разом	100	

Студент, який в результаті поточного та підсумкового оцінювання отримав більше 60 балів має право, в разі бажання, не складати іспит із дисципліни. У такому випадку в заліково-екзаменаційну відомість заноситься загальна підсумкова оцінка. Якщо ж здобувач хоче покращити підсумкову оцінку за модуль з дисципліни, він (вона) має складати іспит. Студент, який в результаті підсумкового оцінювання отримав менше 60 балів, зобов'язаний складати іспит із дисципліни. Якщо відповіді студента під час заліку оцінені менш ніж 60 балів, то він (вона) рахуються такими, що не здали підсумковий контроль. Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за шкалою, наведеною в таблиці.

Шкала оцінювання: національна та ESTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ESTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	Для заліку
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C	Задовільно	
64-73	D		
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Комунікація в сучасному інформаційному просторі: суть та структура комунікативного потоку

Поняття про комунікацію в сучасному світі. Основні різновиди комунікації. Комунікативний потік та його складові. Загальні функції комунікації.

Тема 2. Сучасні теорії походження комунікації та розвиток теорії комунікації

Головні історичні етапи розвитку масової комунікації. Етапи розвитку комунікативної теорії за Г. Почепцовим. Сучасні теорії походження мовленнєвої комунікації.

Тема 3. Масова комунікація і суміжні науки

Особливості взаємодії теорії комунікації з іншими науками. Традиційний підхід до вивчення комунікації. Загальнотеоретичний підхід до вивчення комунікації. Комунікація в системі прикладних наук. Теорія комунікації та філологічні науки. Зв'язок теорії комунікації з психологією та соціологією.

Тема 4. Моделі комунікації та їх значення в теорії комунікації

Семіотичні моделі комунікації Р. Якобсона, Ю. Лотмана та У. Еко: суть, структура, особливості. Прикладні моделі комунікації К. Шеннона, Н. Вінера, Т. Ньюкомба тощо та їх специфіка. Соціологічні та психологічні моделі комунікації.

Тема 5. Семіотика як складова масової комунікації

Поняття про семіотику та її роль у масовій комунікації. Типи знаків за класифікацією Ч. Пірса. Теорія знака Ф. де Соссюра. Означуване й означник. Символ як одиниця комунікації: логіко-психологічні, мовні та соціальні аспекти. Механізми формування та види символів. Поняття про міф у масовій комунікації. Анти міф. Контрміф.

Тема 6. Засоби масової комунікації: загальна класифікація. Природні ЗМК.

Поняття класифікації ЗМК та її значення. Види класифікацій ЗМК та класоформуючі ознаки. Загальна класифікація ЗМК. Природні ЗМК (знаки та збори) та їх специфіка.

Тема 7. Засоби масової комунікації: технічні ЗМК.

Класифікація технічних засобів масової комунікації та їх специфіка. Тип ЗМК „Книга”: зображувальні та текстові ЗМК. Тип ЗМК „Фільм”: звукові та аудіовізуальні ЗМК. Інтернет як засіб масової комунікації.

Тема 8. Комунікативна особистість

Поняття про комунікативну особистість. Рівні пізнання комунікативної особистості та їх складові. Антропонім та його зв'язок з комунікативною особистістю. Модель комунікативної особистості та її основні параметри. типи комунікативних особистостей.

Тема 9. Комунікація в групі

Характеристика та класифікація комунікативних груп. Цілі групової комунікації та розподіл ролей в комунікативній групі. Основні стадії формування комунікації в групі. Типи лідерів комунікативної групи.

Тема 10. Комунікація в соціальному інституті (організації)

Особливості комунікації в соціальному інституті. Комунікативні ознаки організації. Комунікативні ролі учасників організації. Поняття про лідерство в соціальному інституті. Типи лідерів. Комунікативні потоки всередині організації. Зовнішні комунікативні потоки.

Тема 11. Особливості масової комунікації: структура, функції, комунікативні процеси

Основні ознаки масової комунікації та її функції в суспільстві. Аудиторія та повідомлення масової комунікації: основні аспекти співвідношення. Специфіка аудиторії масової комунікації. Класифікація повідомлень масової комунікації та особливості його формування.

Тема 12. Комунікативні технології: загальний аспект

Основні ознаки сучасних комунікативних технологій та етапи їх формування. Пропаганда та реклама як комунікативні технології. Паблік рилейшнз — комунікативна технологія ХХІ століття. Поняття про перформанс як комунікативну технологію. Психотерапія — медико-комунікативна технологія впливу на особистість. Політичні та релігійні комунікативні технології в сучасному соціумі.

Тема 13. Міжнародна комунікація та її особливості

Поняття про міжнародні комунікації. Міжнародні комунікативні потоки. Теорія переговорів. Дипломатія та розвідка як складові міжнародної комунікації. Поняття про міжкультурну комунікацію та її особливості.

Тема 14. Кризові комунікації

Загальна характеристика кризових комунікацій та їх різновиди. Механізми впливу в умовах кризових комунікацій. Інформаційний простір країни та комунікація як складова національної безпеки.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин						
	Денна форма				Заочна		
	Усього	у тому числі			Усього	лекції	сп
		лекції	лабо раго рні	сп			
Тема 1. Комунікація в сучасному інформаційному просторі: суть та структура комунікативного потоку	7	2	2	3	7	2	5
Тема 2. Сучасні теорії походження комунікації та розвиток теорії комунікації	7	2	2	3	7		7
Тема 3. Масова комунікація і суміжні науки	7	2	2	3	7		7
Тема 4. Моделі комунікації та їх значення в теорії комунікації	7	2	2	3	7		7
Тема 5. Семіотика як складова масової комунікації	7	2	2	3	7		7
Тема 6. Засоби масової комунікації: загальна класифікація. Природні ЗМК.	7	2	2	3	7		7
Тема 7. Засоби масової комунікації: технічні ЗМК.	7	2	2	3	7		7
Тема 8. Комунікативна особистість	5		2	3	5		5
Тема 9. Комунікація в групі	5		2	3	5		5
Тема 10. Комунікація в соціальному інституті (організації)	5		2	3	5		5
Тема 11. Особливості масової комунікації: структура, функції, комунікативні процеси	5		2	3	5		5
Тема 12. Комунікативні технології: загальний аспект	5		2	3	5		5
Тема 13. Міжнародна комунікація та її особливості	7		2	5	8		8
Тема 14. Кризові комунікації	9		4	5	8		8

Разом за модулем 1	90	14	30	46	90	2	82
Усього годин	90	14	30	46	90	2	82

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денна/заочна
	Тема 1. Комунікація в сучасному інформаційному просторі: суть та структура комунікативного потоку	2/2
	Тема 2. Сучасні теорії походження комунікації та розвиток теорії комунікації	2
	Тема 3. Масова комунікація і суміжні науки	2
	Тема 4. Моделі комунікації та їх значення в теорії комунікації	2
	Тема 5. Семіотика як складова масової комунікації	2
	Тема 6. Засоби масової комунікації: загальна класифікація. Природні ЗМК.	2
	Тема 7. Засоби масової комунікації: технічні ЗМК.	2
	Тема 8. Комунікативна особистість	2
	Тема 9. Комунікація в групі	2
	Тема 10. Комунікація в соціальному інституті (організації)	2
	Тема 11. Особливості масової комунікації: структура, функції, комунікативні процеси	2
	Тема 12. Комунікативні технології: загальний аспект	2
	Тема 13. Міжнародна комунікація та її особливості	2
	Тема 14. Кризові комунікації	4
	Разом за модулем 1	30

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денна/заочна
1	Тема 1. Поняття про комунікативне середовище та типи комунікацій в ньому.	3/7
2	Тема 2. Еволюція засобів спілкування та наукових теорій масової комунікації	3/7
3	Тема 3. Медіакомунікація в суспільстві	3/7
4	Тема 4. Класичні, соціологічні, психологічні теорії масової комунікації.	3/7
5	Тема 5. Знаково-символічний та міфологічний аспект повідомлень в процесі масової комунікації	3/7
6	Тема 6. Нові медіа та їх комунікативні функції.	3/7
7	Тема 7. Поняття про персвазивну комунікацію.	3/7
8	Тема 8. Види комунікативних бар'єрів.	3/5
9	Тема 9. Поняття про менеджмент як інструмент управління комунікацією.	3/5

10	Тема 10. Еволюція та сутність пропаганди як комунікативної технології впливу на масову аудиторію	3/5
11	Тема 11. Медико-психологічні комунікативні технології впливу на аудиторію	3/5
12	Тема 12. Релігійні комунікативні технології: загальний аспект	3/5
13	Тема 13. Міжкультурна комунікація та її особливості	5/8
14	Тема 14. Інформаційна війна як комунікативна технологія впливу на маси та протидія їй в сучасних суспільствах	5/8
Разом за модулем 1		46/82
Усього годин		46/82

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Із технічних засобів, які використовуються в процесі викладання дисципліни, використовуються мультимедійні проектори як засоби передачі навчальної інформації та персональні комп'ютери ТРЦ при кафедрі журналістики ДВНЗ «Ужгородський національний університет» як засоби для виконання окремих практичних завдань та перевірки знань студентів.

8. Рекомендовані джерела інформації Основні

1. Зернецька О. В. Глобальна комунікація : монографія. Київ : Наукова думка, 2017. 348 с.
2. Квіт С. М. Масові комунікації : 2-ге вид., випр. і доп. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2018. 352 с.
3. Партико З. В. Теорія масової інформації та комунікації : навч. посібник. Львів : Афіша, 2008. 290 с.
4. Різун В. В. Теорія масової комунікації. Київ : Видавничий центр «Просвіта», 2008. 260 с.
5. Вступ до масової комунікації: Навчально-методичний посібник для проведення лабораторних занять (для студентів відділення журналістики) / Уклад. Барчан О.В., Толочко Н.В. Ужгород, 2017. 36 с.
6. Масова комунікація: Навчально-методичний посібник для проведення лабораторних занять (для студентів відділення журналістики) / Уклад. Толочко Н.В., Барчан О.В. Ужгород, 2017. 44 с.

Допоміжні

1. Квіт С. Масові комунікації. Підручник. К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2008. 203 с.
2. Кашкин В. Основы теории коммуникации: Краткий курс. М.: Восток-Запад, 2007. 256 с.
3. Почепцов Г.Г. Теория коммуникации . М.: "Реал-бук", К.:Ваклер. 2001.656 с.
4. Почепцов Г. Медіа: теорія масових комунікацій: Навч. посіб. для студентів і аспірантів К.: Альтерпрес, 2008. 403 с.
5. Різун В.В. Теорія масової комунікації: Підручник для студентів галузі 0303 «журналістика та інформація». К.: ВЦ «Просвіта», 2008. 259 с.
6. Різун В. Загальна характеристика масово інформаційної діяльності (лекція перша) / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. К., 2000. 25 с.
7. Різун В. Природа й структура комунікативного процесу (лекція друга) / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. К., 2000. 28 с.

8. Абрамович С., Чікарькова М. Мовленнєва комунікація: Підручник. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 472 с.
9. Бойко О. Політичне маніпулювання: навч. посіб. / О.Д. Бойко. К.: Академвидав, 2010. 432 с.
10. Кузнецова О. Засоби масової комунікації: Посібник. Львів: ПАІС, 2005. 200 с.
11. Павлюк Л. Знак, символ, міф у масовій комунікації. Львів: ПАІС, 2006. 120 с.
12. Джеймс Л. Мас-медіа, комунікація, культура. Глобальний підхід К., 2002. 264 с.
13. Зернецька О.В. Глобальний розвиток систем масової комунікації і міжнародні відносини. К.: Освіта, 1999. 351 с.
14. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. Підручник. К.: ВЦ «Академія», 2004. – 342 с.
15. Деніс Мак-Квейл. Теорія масової комунікації. Львів: Літопис, 2010. 538 с.
16. Почепцов Г.Г. Коммуникативные технологии XX века. М.К., 2001. 352 с.
17. Шарков Ф.І. Основи теорії комунікації. Підручник. М.: Видавничий дім «Соціальні відносини», видавництво «Перспектива», 2002. 246 с.